

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Psalm 119, 33 - 40
Ochtenddienst / Middagdienst

Broeders en zusters,

Morgendienst

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Zingen: Psalm 24 : 1 en 2**
- 4. Lezing van de wet**
- 5. Zingen: Psalm 32 : 1 en 2**
- 6. Deuteronomium 6**
- 7. Zingen: Psalm 72 :1 en 2**
- 8. Tekst : Psalm 119 : 33 – 40**
- 9. Zingen : Psalm 119 : 12 en 13**
- 10. Voorbede**
- 11. Zingen : Psalm 119 : 14 en 15**

Middagdienst

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Lied : Psalm 24 : 1 en 2 (de aarde behoort aan God toe)**
- 4. Gebed voor de opening van het Woord**
- 5. Schriftlezing : Deuteronomium 6**
- 6. Lied : Psalm 72 : 1 en 2 (God heeft het recht lief)**
- 7. Tekst : Psalm 119 : 33 - 40**
- 8. Belijdenis van ons geloof met de woorden van de Apostolische geloofsbelijdenis op de wijs van Gezang 4**
- 9. Dankzegging en gebed**
- 10. Slotzang : Psalm 119 : 13, 14 en 15**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes

De wet van de Here. De Tien Geboden. Wordt je er soms niet moe van? Die wet die ons elke zondag wordt voorgehouden. Die wet die we allemaal wel kennen. En die ons elke keer weer veroordeeld. Zou het niet fijn zijn als die wet er niet meer was? Als ons geweten ons niet meer kan aanklagen. Als we geen schuldgevoel en schaamte meer over onze zonden zouden kennen? Toch is dat niet wat de dichter van Psalm 119 ons voorhoudt. Hij jubelt over de wet van de Here. Zingt erover en is er verrukt van. Want hij weer: de wet van God wijst ons de weg van het leven. Gods wet is voor de dichter van Psalm 119 een regel ten leven. Het is voor hem een regel voor de ware ontplooiing van het leven. Want in Gods wet ziet hij regels die het leven met de Here mogelijk maken. Voor het leven met God. Voor het enige echte leven. Want een leven zonder God is voor Hem geen leven. Zijn leven heeft slechts zin voor zoverre hij met en voor God leeft. Alleen dan leeft hij echt.

In dat besef leeft de dichter van Psalm 119. Dat God ons heeft geschapen om voor Hem te leven. Om zijn schepping voor Hem tot ontplooiing te brengen. Tot zijn eer. Voor de zondeval wisten we van nature hoe we God moesten dienen. Was de wet van God in ons hart geschreven. Maar toen we als mensen door de zondeval ons natuurlijk vermogen om God te leven hadden verloren. Toen heeft God ons zijn wet geopenbaard. Zijn wet bekend gemaakt. Opdat we daardoor weten hoe God wil dat wij leven. Opdat ons leven niet zinloos is, doordat we het slechts op onze eigen genoegens richten. Maar opdat we ons leven richten op God en ons leven weer aan zijn doel beantwoordt. Namelijk de verheerlijking van onze Schepper. Opdat we weten aan welke regels het gemeenschapsverkeer met onze Here gebonden is. Over deze heerlijke betekenis van de wet gaat de tekst van vanmiddag.

Ik preek u dan ook vanmiddag Gods Woord onder het volgende thema.

De wet van onze Here is de regel voor het leven in gemeenschap met onze God

Daarom moeten wij ernaar verlangen:

- 1 Dat onze Here ons verstand op deze wet richt (vers 33 en 34)**
- 2 Dat onze Here ons hart tot deze wet keert (vers 35 tot en met 37)**
- 3 Dat hun Here onze krachten voor deze wet vrijmaakt (vers 38 tot en met 40)**

We zullen dus eerst gaan zien, dat wij ernaar moeten verlangen dat de Here ons verstand op zijn wet richt. Bekruipt u ook niet een gevoel van jaloezie als u deze psalm leest? Wat moet het heerlijk zijn als je zo graag de wet van de Here wil doen. Als je met zo'n onverdeeld hart de Here wil dienen. Als je zo uit het diepst van je hart kunt uitroepen: Hoe lief heb ik uw wet!

Toch is het maar de vraag of we dan een reëel beeld van deze psalmdichter hebben. Want in de verzen voorafgaand aan onze tekstverzen, geeft deze zelfde dichter aan dat het helemaal niet zo goed met zijn dienst aan de Here gesteld is. Als hij in vers 29 uitroept: Doe de weg van de leugen van mij wijken en schenk mij genadig uw wet. De dichter weet dat hij een zondaar is. Een beginneling is als het om de wet gaat. En hij heeft daarover oprecht verdriet. Het is het verdriet van een bekeerd mens, die oprecht bedroefd is dat hij God door zijn zonden vertoornd heeft.

Maar hij wil dat niet. Hij wil niet zondigen. Maar hij wil voor God leven. En daarom bidt hij de Here hem te helpen. Hij roept tot de Here. Zoals hij in heel dit gebed tot de Here roept. De Here looft en bidt. Alles wat er in zijn hart omgaat legt hij voor de Here neer in een prachtig gedicht. Een leerdicht. Een leerdicht bestaande uit niet minder dan tweeëntwintig coupletten. Voor ieder couplet een letter uit het Hebreeuwse alfabet. Ieder volgend couplet begint met de volgende letter van het alfabet. En binnen dat couplet begint iedere regel steeds met die eerste letter. Zo begint de acht regels van het couplet dat de tekst vormt voor de preek steeds met de letter "H,". We hebben hier dus een prachtig leerdicht, gecomponeerd door iemand die weet hoe rijk de wet van God is, maar in zijn eigen leven heeft opgemerkt, hoe weinig hij er nog maar van weet en hoe weinig inzicht hij heeft.

En daarom bidt hij tot de Here met sterke aandrang: "Onderwijs mij, Here, de weg van uw inzettingen, dan zal ik die bewaren ten einde toe. Geef mij verstand, dan zal ik uw wet bewaren, en haar van ganser harte onderhouden." Hij vraagt God of die zijn leermeester wil zijn. Of God hem wil wijzen op de rijkdom van de wet. Naar zijn oude mens heeft hij net als wij een afkeer van Gods wet. Weet hij het zelf veel beter dan God. Is hij van mening dat hij zelf wel kan bepalen wat goed en wat slecht is.

Maar naar de nieuwe mens weet hij dat Gods wet goed is en een zegen voor wie hem houden. Maar zijn ogen zijn net als onze ogen vaak verblind. Zijn we vaak geen meesters in het bedenken van redenen waarom wij toch een uitzondering zijn op de

regels van God? Waarom wij niet eerlijk onze belastingpapieren hoeven in te vullen? Waarom wij wel naar bepaalde slechte televisieprogramma's kunnen kijken? Zo zijn we meesters in het vertroebelen van Gods wet. Zo roepen we Gods toorn op. Maar brengen ook schade toe aan onze ziel. Want al dat eigenzinnig optreden van ons vervreemdt ons van God. Wordt een barrière in onze gemeenschap met God. En wat is de winst dan nog van een paar duizend gulden belastinggeld dat we achterover hebben gedrukt? Als we daarmee God verliezen? En toch handelen we vaak zo. Gaan we toch een andere weg op dan God wijst. Omdat we meer zien in het kortstondige genot, dan in het eeuwige leven met de Here.

En omdat de psalmdichter weet hoe verblind zijn oog vaak is, vraagt hij aan God of Hij toch zijn leermeester en gids wil zijn. Of God hem toch steeds op het goede van zijn wegen wil wijzen. Zijn ogen en verstand daarvoor weer wil openen. Want dat heeft hij nodig om de weg niet kwijt te raken. Om God niet kwijt te raken. Wij allemaal hebben dat nodig dat God ons steeds weer de goede weg wijst. Want anders raken we hopeloos de weg kwijt. Raken we God kwijt. En een mens heeft het nergens beter dan bij God.

We weten echter allemaal dat we er nog niet zijn, als God ons alleen de weg naar Zichzelf wijst. Vaak weten we de weg heel goed. En we weten ook dat andere wegen ons niet verder helpen, maar ons alleen maar in de ellende storten. En toch gaan we nog zo vaak die slechte wegen. Omdat we er geen behoefte aan hebben bij God te zijn, maar ons hart uitgaat naar de rijkdom van de wereld. Omdat ons hart vaak niet bij God is. En daarom hebben we het nodig dat onze Here ons hart tot deze wet keert. Dat zullen we in de tweede plaats zien.

Dat de Here ons hart tot zijn wet keert. De psalmdichter weet van zichzelf hoe verscheurd zijn hart vaak is. Hoe aan de ene kant zijn hart gericht is op het dienen van de Here. Maar aan de andere kant zijn hart vaak uitgaat naar de rijkdom van deze wereld. En daarom roept Hij tot de Here om hulp: "Doe mij het pad van uw geboden betreden, want daarin heb ik lust. Neig mijn hart tot uw getuigenissen en niet tot winstbejag. Wend mijn ogen af, zodat zij geen ijdele dingen zien, maak mij levend door uw wegen."

Ik hoop dat u dat ook kent, net als onze psalmdichter. De lust van het pad van Gods geboden gaan. Want dat is inderdaad een heerlijk pad. Want het is een pad dat je met de Here zelf mag bewandelen. In levende gemeenschap met Hem. Het is een diepe

blijdschap en een geschenk van grote genade als je met een onverdeeld hart de Here dient. Als je even niet hoeft te vechten tegen je eigen vlees, dat je van God af wil trekken. Maar je je met vreugde kunt buigen onder Gods wet. Dat is een enorme lust.

Maar ieder die die lust kent, weet ook hoe makkelijk in ons hart de zonde weer kan groeien. Zoals Jacobus dat in het eerste hoofdstuk van zijn brief zo akelig herkenbaar beschrijft. "Zo vaak iemand verzocht wordt, komt dit voort uit de zuiging en verlokking van zijn eigen begeerte. Daarna als die begeerte bevrucht is, baart zij zonde; en als de zonde volgroeid is, brengt zij de dood voort." Zo gaat het toch maar al te vaak. We zien iets waardoor onze begeerte wordt opgewekt. We laten die begeerte toe in ons hart, hoewel we ondertussen best weten, dat die begeerte ons van God aftrekt. En als spoedig weet ons zondig hart wegen te bedenken om deze te bevredigen. En zo brengt de bevruchte begeerte de vrucht van de zonde voort. En als we al te lang in deze zonden volharden, drijft deze ons meer en meer van God af. Verliezen we meer het meer het contact met God. Want ons hart is vet geworden en niets dringt meer tot haar door. En dan lezen we ook maar niet meer uit de Bijbel omdat het ons niets meer zegt. En stoppen we maar bidden. Gaan steeds minder naar de kerk. En op een gegeven moment helemaal niet meer. En dan als de zonde volgroeid is, zijn we God volkomen kwijt. Is er niets meer in ons leven dat nog herinnert aan de gemeenschap met God. Staan we buiten de gemeenschap met God. En zo gaan we uiteindelijk volledig verloren.

Zo gemakkelijk kunnen we God kwijtraken als Hij niet voor ons zorgt. Als Hij ons niet in ons hart grijpt. Als Hij ons niet bewaart voor de valstrikken van de duivel. Dat niet veel meer mensen God kwijtraken is een groot wonder. Een wonder van Gods machtige genade. Dat wij hier nog zitten is een wonder van genade. En daarom moeten wij maar net als onze psalmdichter maar steeds bidden of God ons hart maar steeds wil neigen tot zijn getuigenissen en niet tot winstbejag. Of Hij mijn ogen wil afwenden, zodat zij geen ijdele dingen zien, zodat wij leven. Leven met God. Leven in die heerlijke gemeenschap met Hem. Een gemeenschap die zo'n diepe blijdschap kent, dat niets, maar dan ook helemaal niets in de wereld daar tegen op kan. Het heerlijkste goud verbleekt bij de heerlijkheid van God. En deze schat van de eeuwige heerlijke gemeenschap met de Here ligt voor u klaar in de hemel. Een schat die noch door roest noch door mot kan worden aangetast. Bidt daarom dagelijks of God uw oog op die schat gericht wil houden, zodat

u hart niet afdwaalt. Maar u met vreugde de weg van de Here gaat. De weg van zijn gemeenschap.

Nu we gezien hebben waarom we het nodig hebben dat God ons hart tot zijn wet keert, kunnen we overgaan tot het derde punt. **Dat hun Here onze krachten voor deze wet vrijmaakt.** Misschien hebt u zich al enige tijd afgevraagd wat er in deze psalm nu precies bedoeld wordt met "de wet". Gaat het hier om de tien geboden? Of om de eerste vijf bijbelboeken van het Oude Testament, die ook wel eens met de verzamelnaam "wet" worden aangegeven? Gezien hoe de wet hier beschreven wordt, moeten we hier in de eerste plaats denken aan de wet zoals Mozes die herhaald heeft voor zijn dood. De wet zoals wij die in het boek Deuteronomium ontvangen hebben.

In heel Deuteronomium wijst God zijn volk steeds weer op de genade die Hij het volk bewezen heeft. Hoe Hij zelf het volk verlost heeft uit Egypte. Enkel en alleen door zijn daden heeft het volk haar slavendienst achter zich mogen laten. Heeft het van Hem haar vrijheid ontvangen. En nu staat het volk op het punt het land Kanaän in bezit te nemen. God zal de volken voor hen uit het land verdrijven, vanwege al de gruwelen die deze volken bedrijven. Ouders die hun kinderen door het vuur laten gaan. Rituele ontucht met dieren. Rituele prostitutie. Afgodendienst. God zal deze volken voor hen verdrijven, omdat Hij deze gruwelen niet langer wil aanzien. En het volk Israël mag in dat land van deze volken, in dat land overvloeiende van melk en honing gaan wonen. Het volk zal huizen mogen bewonen die ze niet zelf gebouwd hebben. De huizen zullen gevuld zijn met goederen die ze niet zelf verzameld hebben. Ze zullen wijngaarden en olijfbomen bezitten, die ze niet zelf geplant hebben. Al die gaven ontvangen ze geheel uit genade van de Here. Maar God waarschuwt het volk ervoor dat nooit en te nimmer te vergeten. Want als ze God vergeten en andere goden achterna zullen lopen, dan ziet het er slecht voor ze uit. Als ze dezelfde gruwelen zullen bedrijven die de volken voor hen gedaan hebben, dan zal hun nog een veel zwaarder lot treffen dan deze volken. Maar wanneer ze zijn geboden bewaren zullen ze een lang en gelukkig leven in het land Kanaän mogen hebben.

Tegen deze achtergrond horen we in vers 38 de psalmdichter tot de Here roepen: "Bevestig uw belofte aan uw knecht, die uw vreze is toegedaan." Hij pleit hier op Gods belofte. Hij vraagt of God inderdaad met hem wil zijn en voor hem wil blijven zorgen. Hij doet een beroep op Gods trouw. Anders zou zijn geloof misschien gaan wankelen en

zal dat hem van God vervreemden. Hij bidt God om zijn trouw. Want als God zijn trouw niet bewijst, wat blijft er dan van hem over? Hoe kan hij ooit aan God vasthouden, als God hem niet vasthoudt. Als God zijn belofte niet nakomt. Hij leeft in vrede voor de Here. Want Hij weet van Gods heiligheid. En daarom wil hij zelf als een heilige leven. Maar zonder Gods kracht en hulp redt hij het niet.

Hij wil als een heilige voor God leven. Maar hij weet ook van zonden. Zijn eigen zonden. Hij weet dat God met recht hem zou kunnen veroordelen. Hij weet dat God niet onrechtvaardig zou handelen als hij zijn naam zou wegwissen onder de hemel, omdat hij Gods wet niet volmaakt onderhouden heeft. En daarom vervolgt hij zijn smeekbede met de woorden: "Wend mijn smaadheid af, die ik vrees, want uw verordeningen zijn goed." Er ligt smaad op hem, vanwege zijn zonden. Hij vreest het oordeel van God over hem. Want hij weet dat Gods oordelen goed zijn. Dat zijn namelijk die verordeningen waar in vers 39 over gesproken wordt. De oordelen van de rechtvaardige Rechter. De rechtvaardige oordelen van God. Hij weet dat ook hij daaronder valt. Hij weet dat hij de blijvende gemeenschap met God niet waard is. Hij weet dat hij Gods wet niet heeft gehouden. En daarom vreest hij voor zijn leven. Hij vreest uit de gemeenschap van God verstoten te worden. En daarom bidt hij God om de smaadheid van het verstoten zijn uit Gods gemeenschap af te wenden. Hij kan niet zonder zijn God. En de angst dat God hem zal veroordelen doet de krachten uit hem wegvloeien. "Als U ons overtreden, o Heer, blijft gadeslaan, de ongerechtigheden, Heer, wie kan dan bestaan?" Zo is er in het hart van onze dichter deze angst en daarom smeekt hij God de smaadheid van het oordeel van hem af te wenden. Niet op grond van zijn goede werken, maar op grond van Gods genade. Op grond van Gods belofte.

En dat brengt ons bij het diepste geheim van deze dichter. Het brengt ons bij het geheim om blijdschap te vinden in de wet van God. Om je bij de wet van de Here niet blind te staren op het feit dat de wet ons veroordeeld. Omdat God ons genade wil schenken voor onze overtredingen. De wet van God veroordeeld nog wel onze zondige daden, maar niet meer ons als wij God vragen om ons genade te geven in zijn Zoon Jezus Christus. Genade. Het is zo'n uitgehold woord in de kerk. We hebben het zo vaak gehoord, dat het woord vaak gewoon aan ons voorbij gaat. Maar wat is het een prachtig woord. Kinderen gebruiken het woord nog wel eens. Zeker jongens. Als ze aan het stoeien zijn en een weet de ander op zijn rug te krijgen. Dan gaat hij er bovenop zitten en zet zijn

knieën op de bovenarmen van degene die op zijn rug ligt. Degene die op zijn rug ligt vindt dat niet leuk en wil dat die ander eraf gaat. Zelf krijgt hij dat niet voor elkaar. Hij heeft de hulp nodig van die ander. En dan zegt die ander, dat hij eerst “genade” moet zeggen. Dan vraag je dus op die ander die sterker je vrij wil laten. Je doet een beroep op het hart van die ander. Je vraagt om een gunst. Dat is ook wat wij de Here vragen. Hij die zoveel sterker is als wij. Hij die ons volledig in zijn macht heeft. Hij die we duizenden redenen hebben gegeven om ons te breken en ons weg te gooien, omdat wij zijn goede geboden hebben overtreden. Maar als wij Hem vragen om genade, vanwege zijn Zoon Jezus Christus, dan geeft Hij ons genade. Dan laat Hij ons los en geeft ons het leven terug. En wie het leven terug heeft gekregen, wil dat leven niet opnieuw verliezen. En zo kan hij zich verheugen op de wet. Want die wet die hem eerst veroordeelde en in zijn greep hield, die wet helpt nu om op die weg van het leven te blijven.

Laat u dus in uw doen en laten leiden door deze wet van de Here. Door deze wet ten leven. Dan zal het u wel gaan.

Amen